

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร
**Factors Affecting the Professional Learning Community in Elementary
Schools of North Krungthong Group in Bangkok**

อรทัย พรานไพร¹,

พิมพ์ประภา อมรภิภิโย² และ ธัญธรณ์ อมรภิภิโย³

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น^{1,2}, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ³

Orrathai Pranprai¹,

Pimprapa Amornkitpinyo² and Thanyatorn Amornkitpinyo³

St. John's University^{1,2}, Assumption University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: allpranprai34@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู และ 3) สร้างสมการทำนายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,675 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครู จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดัก และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านโครงสร้างโรงเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ทั้ง 6 ปัจจัย กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมีจำนวน 21 คู่ มีค่า .025 - .754 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 15 คู่ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูทั้งหมด สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้ร้อยละ 80.40 มีสมการทำนายดังนี้

* วันที่รับบทความ : 24 มกราคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2566

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .085 + .447X_1 + .342X_2 + .057X_3 + .583X_4 - .510X_5 + .115X_6$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .402Z_{X1} + .354Z_{X2} + .055Z_{X3} + .518Z_{X4} - .333Z_{X5} + .098Z_{X6}$$

คำสำคัญ: วิชาชีพครู; ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้; โรงเรียนระดับประถมศึกษา

Abstracts

This research, the researcher aims to 1) Study factors affecting the teamwork effectiveness and performance of teacher, 2) To study the relationships among factors affecting the teamwork effectiveness of teacher and 3) To create forecasting equation of the teamwork effectiveness of teacher. The population used in this research were 1,675 government Elementary School teachers of North Krungthong Group in Bangkok and The sample group were 300 government Elementary School teachers of North Krungthong Group in Bangkok. The applied data collection method was conducting questionnaire. Statistical methods used in data analysis were mean (\bar{X}), Standard deviation (S.D.), and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research's findings showed that 1) being a professional learning community for teachers in schools was ranked as in high level, 2) the factors affecting the professional learning community of teachers that had the highest scores were 'learning and competency recognition', whereas the lowest score factor was 'school's infrastructure'. Additionally, 2) there were 21 pairs of 6 factors with the scores between .025 - .754 that were related to the professional learning community of teachers, and 15 pairs of them had the significant level of .05. Moreover, 3) all factors affecting the professional learning community of teachers could explain the variance of being the professional learning community of teachers at 80.40 percent. The predictive equations are as shown below:

Unstandardized predictive equation:

$$\hat{Y} = 1.165 + .757X_1 - .835X_2 + .265X_3 - .269X_4 - .168X_5 + .339X_6 + .332X_7$$

Standardized predictive equation:

$$\hat{Z}_y = 1.032Z_{X1} - 1.217Z_{X2} + .547Z_{X3} - .555Z_{X4} + .184Z_{X5} + .605Z_{X6} + .309Z_{X7}$$

Keyword: Professional Learning; Factors Affecting the Professional Learning Community; Elementary Schools

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 จนถึงศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งในด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของประเทศ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้า ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดโลกของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ชีวิตของประชากรไทยและประชากรโลกเปลี่ยนแปลงไป สังคมโลกมีลักษณะที่แคบลง มีการแลกเปลี่ยนกันทางของวัฒนธรรม ที่เห็นได้ชัดคือเรื่องอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และที่สำคัญคือ โทรศัพท์เคลื่อนที่กลายเป็นเครื่องมือ สื่อสารที่ทำให้ติดต่อกันได้อย่างรวดเร็ว ทั้งได้ยินเสียงมองเห็นภาพเชิงประจักษ์ ส่งผลให้การติดต่อซื้อขาย การทำธุรกิจ การสืบค้นข้อมูลข่าวสาร การศึกษา

ค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ โดยบุคคลมีความเป็นอิสระมากขึ้น ด้วยเหตุนี้คนในยุคศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2001-2100) จึงมีลักษณะตลอดจนความสามารถ และเจตคติที่แตกต่างจากคนในศตวรรษที่ 20 อย่างชัดเจน (พิมพันธ์ เดชคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, 2557 : 4) ด้านการศึกษาก็มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการพัฒนา มากยิ่งขึ้น ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอน มาเป็นครูฝึก (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator) ห้องเรียนต้องเปลี่ยน จากห้องสอน (Classroom) มาเป็นห้องทำงาน (Studio) ใน เวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียน เป็นกลุ่มและทำงานร่วมกันที่เรียกว่าการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-Based Learning: PBL) เปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขันมาเน้นความร่วมมือช่วยเหลือแบ่งปันกัน ครูคือ ผู้ทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทาย ความสนุกในการเรียนให้แก่ศิษย์ โดยเน้นการออกแบบ โครงการให้นักเรียน แบ่งกลุ่มกันลงมือทำเพื่อเรียนรู้จากการลงมือทำเพื่อให้ได้ฝึกฝนทักษะเพื่อดำรงชีวิต การ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนไม่ว่าจะเป็น รูปแบบการเรียนรู้ มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม เนื้อหาที่เรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าการนำไปสอบ และเนื่องด้วยลักษณะผู้เรียนที่ เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอตลอดจนทักษะทางวิชาชีพของ ครูไม่สามารถทำได้ในรูปแบบเดิม เป็นเหตุให้มีการพัฒนาวิธีการเรียนการสอน และ พัฒนาองค์กรให้เกิดเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน มีรูปแบบการเรียนรู้หลากหลายในบริบทต่างๆ ของแต่ละพื้นที่เพื่อให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 (ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2558 : ออนไลน์)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลัก ได้เร่งดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีการดำเนินโครงการ กิจกรรม ที่หลากหลาย แต่คุณภาพผู้เรียนก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจกับการเป็น โรงเรียนในเมืองหลวงนักโดยเฉพาะด้านความรู้ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่ว่าจะเป็นผลจากการทดสอบ ในระดับชาติ เช่นผลการทดสอบ O-Net ผลการทดสอบการอ่าน การเขียน ผลการทดสอบ NT หรือผลการ ทดสอบระดับ นานาชาติ เช่นผลการสอบ PISA ทั้งนี้ด้วยปัจจัยหลายๆด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่ไม่ เป็นไปตาม เป้าหมายของหลักสูตร ทั้งด้วยปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ด้านครอบครัว ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการ เรียน การสอนของครู ปัจจัยด้านจำนวนครูที่มีปัญหาการโอน การย้าย การลาออก ของครู อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการขาดแคลนอัตรากำลังของครูผู้สอน ครูจึงต้องรับผิดชอบในการสอนทั้งกลุ่มสาระ วิชาและชั่วโมงการสอน มากกว่าเกณฑ์ที่ควรเป็น และต้องสอนในกลุ่มสาระวิชาที่ไม่ตรงตามวุฒิ ทำให้สอนใน หลักวิชา และหลักการ ของศาสตร์วิชานั้นๆ ได้ไม่ลึกซึ้งและถูกต้อง การที่ครูเพียงคนเดียวต้องวางแผนการ สอน การจัดกิจกรรม ในหลาย ๆ วิชา หลายๆระดับชั้น อาจทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นใน รูปแบบการบรรยายมากกว่า การลงมือปฏิบัติ (คณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาการพัฒนา คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร, 2560 : ออนไลน์) การทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 - 2563 ของ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นถึงผลคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ชั้น
พื้นฐาน (O-NET) 5 ปีซ้อนหลัง ใน 4 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ
ภาษาอังกฤษ เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า กรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ย วิชาภาษาไทยสูงกว่า
ระดับประเทศทุกปีการศึกษาแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานที่ดีในวิชาภาษาไทย สำหรับวิชาคณิตศาสตร์และวิชา
วิทยาศาสตร์พบว่า กรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกับ ระดับประเทศทุกปี แต่อย่างไรก็ตามคะแนน
เฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ไม่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่สูงหรือต่ำกว่าระดับประเทศอย่าง
ชัดเจนจึงเป็นวิชาที่ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง ส่วนวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า
ระดับประเทศทุกปี ยกเว้นปีการศึกษา 2559 จึงเป็นวิชาที่ควรรักษาสภาพไว้และส่งเสริมให้มีการพัฒนาต่อไป
(สำนักการศึกษา, 2565 : ออนไลน์) ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน
การดำเนินการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นี้มีหลายประเทศที่นำแนวคิดนี้มาใช้เป็นแนวทางใน
การแก้ปัญหาการศึกษาเช่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา จีน เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการมีแนวคิดการนำ
กระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ดังกล่าวมาใช้ใน การพัฒนาครูและบริหารการศึกษา
(สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2561 : ออนไลน์)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมกลุ่มของบุคลากรการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร คณะผู้บริหาร
ชุมชน ร่วมกับครูผู้สอนเป็นการชุมนุมเชิงวิชาการ หรือประสบการณ์เรียนรู้จากการปฏิบัติมีการถอดบทเรียน
และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างเป็นระยะ ๆ และทำอย่างต่อเนื่อง (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพะเยาว์
ยินดีสุข, 2561 : 6) สอดคล้องกับ เสถียร อ่วมพรหม (2560 : 11) ที่ได้กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ หมายถึง ชุมชนที่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชน โดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร
ทั้งหมดในชุมชน ร่วมกันมีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายมี 3 การคิดค้นและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
ซึ่งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นรากฐานสำคัญของการสื่อสารและพัฒนาองค์กร โดยใช้
ศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่เป็นหลัก ซึ่งทำให้เกิดพลังการเรียนรู้ที่เข้มแข็งเป็นรากฐานที่มั่นคงในการ
เสริมสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็น
แนวทางในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและ
กัน มุ่งสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล
การเรียนรู้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรต้นกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน
3. เพื่อสร้างสมการทำนายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการในโรงเรียนระดับประถมศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,675 คน

1.2 ตัวอย่าง ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 300 คน การกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรม G*Power 3.1.9.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ผู้วิจัยใช้ค่าอิทธิพล (Effect size) ขนาดกลาง .15 คำนัยสำคัญทางสถิติ (Alpha) ที่ระดับ .05 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power) .95 ได้ขนาดตัวอย่าง 146 คน ผู้วิจัยปรับขนาดตัวอย่างเป็น 300 คน เพื่อชดเชยกรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ และผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบบไม่มีสัดส่วน รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (คน)	
	ประชากร	ตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่	296	100
โรงเรียนขนาดกลาง	464	100
โรงเรียนขนาดเล็ก	915	100
รวม	1,675	300

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดโครงสร้างและคำนิยามของตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถาม และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน และ 2) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประสบการณ์ด้านวิจัย

ไม่น้อยกว่า 5 ปีจำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการวัด (Item - Objective Congruence = IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินค่าดัชนีสอดคล้อง IOC ที่คำนวณได้ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ .50 (IOC \geq .50) (Rovinelli and Hambleton, 1977 : 49–60.) และหากน้อยกว่า <.50 นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง ผลการหาค่าดัชนีสอดคล้อง IOC พบว่า อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ประกอบด้วยค่าดัชนีสอดคล้อง IOC 1.00 จำนวน 43 ข้อ ค่า IOC 0.80 จำนวน 9 ข้อ และค่า IOC 0.60 จำนวน 1 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามสำหรับทดลองใช้ (Try out) กับครูที่มีลักษณะเหมือนตัวอย่างแต่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) (George and Paul, 2006 : 5) ของเครื่องมือด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990 : 6) พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.48 - 0.82 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.79 - 0.93 สรุปแบบสอบถามมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือ จากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยเรียนผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบไปด้วยเขตธนบุรี คลองสาน จอมทอง บางกอกใหญ่ บางกอกน้อย บางพลัด ตลิ่งชันและทวีวัฒนา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับข้าราชการครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครและนำหนังสือที่ได้รับการอนุญาตจากสังกัดสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงเทพมหานครแนบเอกสารราชการ พร้อมกับแบบสอบถามและดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงเทพมหานครแบบสอบถามส่งไปยังสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 300 ฉบับ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากพบว่าไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับคืนผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามอีกครั้ง และติดตามการส่งคืน โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย คือ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 21)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 21)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

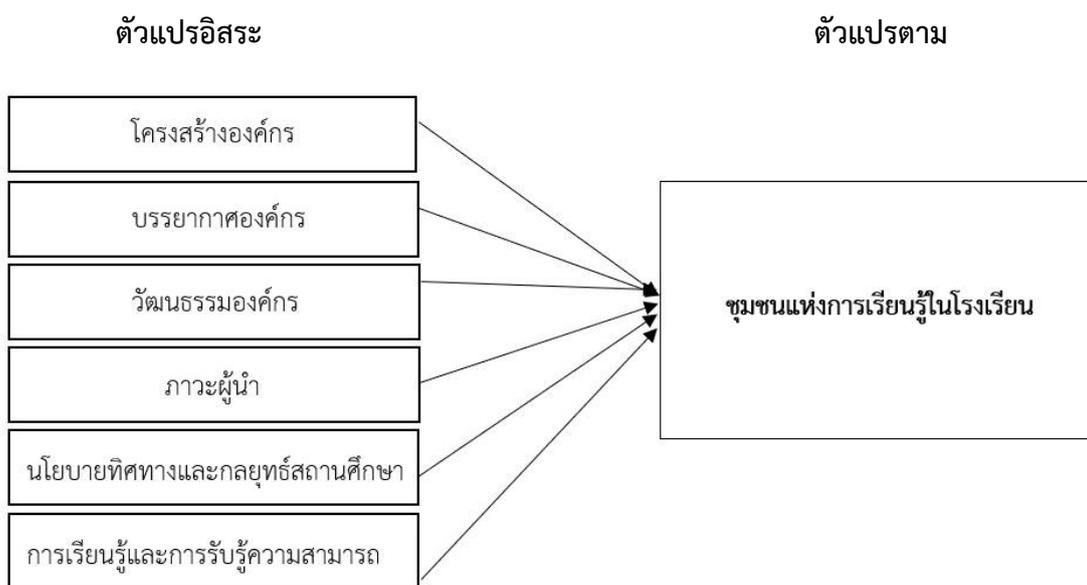
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ในการทำนาย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษา จาก 1.วาสนา ทองทวียิ่งยศ (2560 : 2) 2. จิตลดา หนูดอนทราย (2562 : 1) 3. กัญชพร บริเชอ (2563 : 11) 4. นพมาศ พงษ์วงษ์และคณะ (2563 : 11) 5. เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว (2565 : 11) 6. Weathers (2009 : 11) 7. Sweigart (2012 : 11) และ 8. Jafar (2022 : 307-328) สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ตามภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	58	19.33
	หญิง	242	80.67
	รวม	300	100.00
อายุ	อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	21	7.00
	อายุ 31 – 40 ปี	160	53.33
	อายุ 41 – 50 ปี	75	25.00
	อายุ 51 ปีขึ้นไป	44	14.67

	รวม	300	100.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	143	47.67
	ปริญญาโท	157	52.33
	รวม	300	100.00
อายุราชการ	อายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี	31	10.33
	อายุราชการ 5 - 10 ปี	171	57.00
	อายุราชการ 11 ปีขึ้นไป	98	32.67
	รวม	300	100.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.33 และเพศหญิง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 80.67 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 อายุตั้งแต่ 31 – 40 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 อายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.67 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็น ร้อยละ 47.67 และปริญญาโท จำนวน 157 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.33 และมีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.33 อายุราชการตั้งแต่ 5 – 10 ปี จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 และ อายุราชการ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านโครงสร้างโรงเรียน	3.27	.39	ปานกลาง
2.	ด้านบรรยากาศโรงเรียน	3.73	.45	มาก
3.	ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน	4.00	.43	มาก
4.	ด้านภาวะผู้นำ	4.01	.39	มาก
5.	ด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน	4.31	.29	มาก
6.	ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ	4.65	.37	มากที่สุด
7.	ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน	3.72	.44	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, $S.D. = .44$) และปัจจัยที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = .37$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน ($\bar{X} = 4.31$, $S.D. = .29$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 4.01$, $S.D. = .39$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = .43$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน ($\bar{X} = 3.73$, $S.D. = .45$) และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน ($\bar{X} = 3.27$, $S.D. = .39$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน กับ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	1.00						
X2	.519**	1.00					
X3	-.087	-.025	1.00				
X4	.340**	.585**	.092	1.00			
X5	.417**	.482**	.025	.452**	1.00		
X6	.076	.137*	.137*	.377**	.723**	1.00	
Y	.626**	.718**	.064	.754**	.312**	.139*	1.00

หมายเหตุ : ** $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมี 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) ปัจจัยด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน (X5) และปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน (Y) มีจำนวน 21 คู่ มีค่าระหว่าง .025 - .754 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด 15 คู่ ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) กับปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน(X3), ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) กับ ปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6), ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) กับ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3), ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) กับ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) , ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) กับ ปัจจัยด้าน

นโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน(X5), และ ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน (Y) ปัจจัยที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนสูงสุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ายอมรับสมมติฐานบางส่วน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร

Variable	b	SE.	β	t	Sig
Constant	.085	.202			
X1	.447	.035	.402	12.645**	.000
X2	.342	.036	.354	9.395**	.000
X3	.057	.027	.055	2.123*	.035
X4	.583	.038	.518	15.187**	.000
X5	-.510	.073	-.333	-7.010**	.000
X6	.3115	.051	.098	2.266*	.024
F	245.615				
df	5				
R	.898				
R ²	.807				
Adjust R ²	.804				

หมายเหตุ : ** p < .01

จากตารางที่ 5 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมี 6 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) 2) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) 3) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) 4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) 5) ปัจจัยด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน (X5) และ 6) ปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 80.40 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานสูงสุด ($\beta = .518$) และด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุด ($\beta = .055$) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ยอมรับสมมติฐาน และมีสมการทำนายคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .085 + .447x_1 + .342x_2 + .057x_3 + .583x_4 - .510x_5 + .115x_6$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .402z_{X1} + .354z_{X2} + .055z_{X3} + .518z_{X4} - .333z_{X5} + .098z_{X6}$$

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

1. ปัจจัยกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 21 คู่ มีค่าระหว่าง .025 - .754 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 15 คู่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนสูงสุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) มีค่า .754

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า มี 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) ปัจจัยด้านนโยบายทิศทาง และ กลยุทธ์โรงเรียน (X5) และปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) สามารถอธิบาย

ความแปรปรวนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 80.40 ปัจจัยที่มี ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำ (X4) ($\beta = .518$) และปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานต่ำสุดคือ ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) ($\beta = .055$) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ยอมรับสมมติฐาน มีสมการทำนายคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .085 + .447x_1 + .342x_2 + .057x_3 + .583x_4 - .510x_5 + .115x_6$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .402z_{X1} + .354z_{X2} + .055z_{X3} + .518z_{X4} - .333z_{X5} + .098z_{X6}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ปัจจัย คือปัจจัยด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) ปัจจัยด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X4) ปัจจัยด้านนโยบายทิศทางการและกลยุทธ์โรงเรียน (X5) และ ปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน (Y) ได้ร้อยละ 80.40 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 60) แสดงว่า ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมมาเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีบางตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ที่ผู้วิจัยยังไม่ได้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เช่น ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พิสมัย รบชนะชัย พูลสุขและคณะ (2559 : 251-259)) และ ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ (อภิสิทธิ์ อุคำ, 2563 : 65-78.) ดังนั้นจึงควรศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมเพื่อจะได้อธิบายค่าความแปรปรวนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน (Y) ได้เพิ่มมากขึ้น

2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรม PLC (Professional Learning Community) หรือ "ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ" ให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาอย่างทั่วถึง และได้กำหนดให้ครูสามารถนำชั่วโมง PLC ไปรวมกับจำนวนชั่วโมงการสอนหนังสือที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2562 : ออนไลน์) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ทองทวี ยิ่งยศ (2560 : 2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างโรงเรียน (X1) ด้านบรรยากาศโรงเรียน (X2) ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน (X3) ด้านภาวะผู้นำ (X4) ด้านนโยบายทิศทางการและกลยุทธ์โรงเรียน (X5) และ ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ (X6) โดยอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ($\beta = .402$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่ง ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง ส่งผลให้โรงเรียนสามารถกำหนดโครงสร้างในการบริหารโรงเรียนได้เองโดยโรงเรียนมีกระจายอำนาจการบริหารและมอบหมายงาน ให้บุคลากรให้ร่วมรับผิดชอบในแต่ละกลุ่มงาน ตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนตามที่ได้กำหนด มีการแบ่งหน้าที่ในแต่ละกลุ่มงานอย่างชัดเจนทำให้ครูแต่ละฝ่ายรับรู้บทบาทหน้าที่

ที่ตนเองรับผิดชอบ ตลอดจนเป็นไปในทางเดียวกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 2) ชัดแย้งกับงานวิจัยของ วาสนา ทองทวียงศ (2560 : 2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ ครูด้านโครงสร้างโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตลดา หนูดอนทราย (2562 : 1) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านโครงสร้างโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ .62 ซึ่งหมายความว่า ถ้าโรงเรียนมีปัจจัยโครงสร้างโรงเรียนที่ชัดเจน จะส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพในโรงเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

3.2 ด้านบรรยากาศโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ($\beta = .354$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศในการทำงานเกื้อหนุนการ ปฏิบัติงานของครู มีการจัดสภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การทำงานของครูในโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ รวมไปถึง การจัดบริการ และสิทธิประโยชน์ให้เหมาะสมกับความต้องการของครูด้วย รวมไปถึงการที่โรงเรียนสามารถ สร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่มีความเอื้ออาทร ความผูกพัน และสร้างการเรียนรู้ให้แก่ครูได้ ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย รบ ชนะชัย พูลสุขและคณะ (2559 : 251-259) ได้ศึกษาเรื่องแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาปัจจัย ที่ส่งผลต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านบรรยากาศ โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพมาศ พงษ์วงษ์และคณะ (2563 : 11) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ประถมศึกษา จังหวัดชลบุรีพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้าน บรรยากาศโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ .37 ซึ่งหมายความว่าถ้าโรงเรียนมีปัจจัยด้าน บรรยากาศโรงเรียนที่ดี จะส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนดีขึ้นด้วย

3.3 ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยต่ำสุด ($\beta = .055$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ มีการผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมโรงเรียนที่เกื้อกูลกัน โดยการใช้วิถีชีวิตที่ กำหนดความสำเร็จรูปแบบใหม่ในโรงเรียน การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะได้ นอกจากนี้วัฒนธรรมใน เรื่องของ “การสอน” ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของครูนั้น ต้องมองว่าไม่ใช่งานของคนคนเดียว รับผิดชอบเฉพาะ สิ่งที่ตนเองสอน ต้องมีการทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และทำงานไป ในทิศทางเดียวกัน เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสอน (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทาง การศึกษา, 2564 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิราวรรณ เพ็ชรนาวา (2563 : 9) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านวัฒนธรรม โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ งานวิจัยของ กัญชพร บริเชอ (2563 : 11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ ส่งผลต่อการดำเนินโครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โรงเรียนนวมินทราชินทิศ สตรีวิทยา

พุทธมณฑล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านวัฒนธรรมโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ .293 ซึ่งหมายความว่า ถ้าโรงเรียนมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดี ส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนดีขึ้นด้วย

3.4 ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุด ($\beta = .518$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน สามารถกำหนดทิศทางการศึกษาในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีความรับผิดชอบ มีความรู้ เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (รุ่งนภา พรหมภักดี และคณะ, 2562 : 1-7) ผู้บริหารสามารถสร้างความศรัทธา และความเชื่อร่วมกัน ส่งผลให้ผู้บริหารและครูเกิดการสนับสนุนกันในการทำงาน (อินดา ศิริวรรณ, 2557 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงศ์ พัฒผล (2563 : 461- 478.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของศรสวรรค์ เพชรมี (2558 : 8) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 38 จังหวัดตาก พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านภาวะผู้นำมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุดเท่ากับ .411 ซึ่งหมายความว่า ถ้าผู้บริหารมีปัจจัยด้านภาวะผู้นำสูงขึ้น ส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนสูงขึ้นด้วย

3.5 ด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ($\beta = -.333$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสำนักการศึกษาไม่ได้การกำหนดนโยบายทิศทางและกลยุทธ์ในเรื่องของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน จึงส่งผลให้ การกำหนดนโยบายทิศทางและกลยุทธ์ของบางโรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ไม่ได้มีนโยบายทิศทางและกลยุทธ์ในเรื่องของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอยู่ด้วย เช่น กลยุทธ์ของโรงเรียนวัดมิ่งคลวรารามจะเน้นในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยไม่ได้มีกลยุทธ์ในเรื่องของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (โรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม, 2565 : 1) ดังนั้นจึงทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม แต่ผู้บริหารโรงเรียนวัดสุทธารามได้เล็งเห็นความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ได้มีการโครงการเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนเพื่อใช้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน (โรงเรียนวัดสุทธาราม, 2563 : 2) ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว (2565 : 11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุดเท่ากับ .817 นั้นหมายความว่า ถ้าปัจจัยด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนน้อยลง

3.6 ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ($\beta = .098$) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการนำความรู้ความสามารถทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564 : ออนไลน์) รวมไปถึงการที่ครูมีความเชื่อในความสามารถของตนเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้ว่าความรู้และทักษะจะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้ แต่ก็อาจจะไม่เพียงพอ เพราะมนุษย์เรามักไม่ปฏิบัติให้ดีที่สุดแม้ว่าเขาจะรู้ดีว่าต้องทำอะไรบ้าง ถ้าเขาไม่เชื่อว่าตนมีความสามารถพอที่จะกระทำได้ ดังนั้นการเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองก็เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จได้ (Bandura , 1977 : 187-206) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Weathers (2009 : 11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาความสัมพันธ์ของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับประสิทธิภาพ ความพึงพอใจและขวัญกำลังใจของครู พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสูงสุดเท่ากับ เท่ากับ .50 ซึ่งหมายความว่า ถ้าครูมีปัจจัยด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในโรงเรียนเพิ่มขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถแบ่งเป็นรายด้านได้ดังต่อไปนี้

1. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสร่วมกัน มีโอกาสร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน สนับสนุนซึ่งกันและกันในการทำงาน ร่วมกันตัดสินใจ และมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกันมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

2.1 ด้านโครงสร้างโรงเรียน ผู้บริหารและครูจึงควรสร้างกรอบการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ชัดเจน การกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดี ส่งผลให้สามารถทำงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

2.2 ด้านบรรยากาศของโรงเรียน ผู้บริหารและครูจึงควรส่งเสริมให้เกิด บรรยากาศในการทำงานด้วยความเป็นกันเอง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิด

ช่วยกันทำงานระหว่างครู สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้ทุกคนมีความสุขมีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าในการทำงานมากขึ้น

2.3 ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ครูร่วมกันสร้างวัฒนธรรมในการทำงานที่เกิดการยอมรับจากทุกฝ่าย และเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม โดยคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของครูแต่ละคนตามโครงสร้างของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้

2.4 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารต้องมีการติดตามตรวจสอบเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานในโรงเรียน

2.5 ด้านนโยบายทิศทางและกลยุทธ์โรงเรียน ผู้บริหารและครูจึงควรมีสร้างระบบในการติดตามดำเนินการปฏิบัติงานของครูที่ชัดเจน พร้อมรายงานผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.6 ด้านการเรียนรู้และการรับรู้ความสามารถ ผู้บริหารควรมีการจัดระบบกลุ่มการทำงานโดยให้ครูที่มีภาระงานคล้ายกันทำงานร่วมกัน จะส่งผลให้ครูเกิดการพึ่งพาอาศัยกันในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทอื่น เช่น ปัจจัยส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนได้ชัดเจนขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว
- กัญชพร บริเชอ. (2563). *การดำเนินโครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โรงเรียนนวมินทราชินทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- เกศกาญจน์ ทองจันทร์แก้ว. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). คู่มือการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครู. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566, แหล่งที่มา https://otepc.go.th/images/00_YEAR2564/03_PV1/1Mv9-2564.pdf
- คณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. (2560). รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา https://bmc.go.th/wp-content/uploads/2020/06/28_2561.pdf.
- จิตลดา หนูดอนทราย. (2562). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- นพมาศ พยุงวงษ์ และคณะ. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา ตึกคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปฐมพงศ์ พัฒผล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10 (The 10th ed. STOU National Research Conference), 461- 478.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข และคณะ. (2559). แนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 3 (2), 251-259.
- รุ่งนภา พรหมภักดี และคณะ (2562). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 5 (18), 1-7.

- โรงเรียนวัดมงคลวราราม. (2565). แผนปฏิบัติการโรงเรียนวัดมงคลวรารามปีการศึกษา 2565. เอกสารอัดสำเนา
- โรงเรียนวัดสุทธาราม. (2563). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา *Self Assessment Report (SAR)* ปีการศึกษา 2563. เอกสารอัดสำเนา.
- วาสนา ทองทวีงยศ (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิราวรรณ เพ็ชรนาวา. (2563). แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรสวรรค์ เพชรมี (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพภายใน สำหรับส่วนงานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2565, แหล่งที่มา http://202.44.34.114/news/_201505081807394623.pdf.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). สังคมครูที่ผู้บริหารต้องใส่ใจสร้างวัฒนธรรมองค์กร แบ่งปันพลังบวก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566, แหล่งที่มา <https://research.eef.or.th/>
- สำนักงานการศึกษา (2565). แผนปฏิบัติราชการประจำปี. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2566, แหล่งที่มา https://webportal.bangkok.go.th/user_files/116/207767403761e4e5fb6fa166.18772202.pdf
- สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2561). การแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูในการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนโดยใช้แนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2566. แหล่งที่มา <https://spm.thaigov.go.th/>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. (2562). แนวทางการหนุนเสริมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2566. แหล่งที่มา <https://www.smart.nongkhai2.go.th>.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. โรงเรียนมาตรฐานสากล. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2566. แหล่งที่มา https://oer.learn.in.th/search_detail/result/190264
- เสถียร อ่วมพรหม. (2560). แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ *Professional Learning Community: PLC*. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- อินตา ศิริวรรณ. (2557). รูปแบบของภาวะผู้นำทางการศึกษา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2566, แหล่งที่มา <http://pbs.mcu.ac.th/>
- อภิสิทธิ์ อุคำ. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์*. 7 (2) , 65-78.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavior. *Psychological Review*. 84 (2), 187-206
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York : Harper Collins
- George, D. & Mallery, P. (2006). *SPSS for Windows Step by Step*. (6th ed.). Singapore : Pearson Education.
- Jafar, M. F. (2022). Disentangling the Toing and Froing of Professional Learning Community Implementation by Reconnecting Educational Policy with School Culture. *International Journal of Instruction*. 15 (2), 307-328.
- Rovinelli, R.J., & Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity, *Tijdschrift voor Onderwijs research*. 2 (2), 49-60.
- Sweigart, D.P. (2012). *Professional Learning Communities, Self Efficacy, and Collaborative Learning in the Elementary School*. Degree of Doctor of Philosophy, University of Southern Mississippi.
- Weathers S.R. (2009). *A Study to Identify the Components of Professional Learning Communities that Correlate with Teacher Efficacy, Satisfaction, and Morale*. Degree. Doctor of Education, Georgia Southern University.